

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetust, tel. 475-91. Talitus, tel. 468-24
TALLINN, Toomkooli 13.

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsiooni juhataja J. Janusson
Sektsiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsiooni juhataja J. Kurkus
Sektsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 25

Tallinn, 20. juunil 1939

V aastakäik

SISU:

	Lk.
PÖLLUMAJANDUS	
Viljade seisund 15. juuniks	442
Kevadisi laadahiinu	443
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus mais 1939. a.	444
Viie kuu tulemusi	446
Lühituudiseid	448
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	449
Juustuturg	449
Põllumajanduslik väljaveid	450
Peekoniturg	450
Tapaloomade ja lihaturg	450
Toornahkadeturg	451
Kanamunaturg	451
Piimaturg	452
Kartuliturg	452
Aedviljaturg	452
Kalaturg	453
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Saksa kalandus 1938. a.	454
Läti kivide- ja muldadetööstus 1938. a.	455
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	455
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Saksa mineraalõli sissevedu	456
Poola püüdeid arendada ülemerekaubandust	456
Läti viljade seisund	457
Rootsi puuturg	457
Leedu tööstustoodang suurenenud	457
Itaalia tselluloositoodang kiirelt suurenenud	457
Itaalia väliskaubandus 1939. a. esimesel 4 kuul	458
Eesti väliskaubandusbilanss	458

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
<i>State of Crops on June 15th . . . . .</i>	442
<i>Live Animal Prices on Fairs . . . . .</i>	443
INDUSTRY AND TRADE	
<i>Foreign Trade in May, 1939 . . . . .</i>	444
<i>Results of Five Months . . . . .</i>	446
<i>Sundry Information . . . . .</i>	448
AGRICULTURAL MARKETS	
<i>Butter Market . . . . .</i>	449
<i>Cheese Market . . . . .</i>	449
<i>Exports of Agricultural Products . . . . .</i>	450
<i>Bacon Market . . . . .</i>	450
<i>Cattle and Meat Market . . . . .</i>	450
<i>Rawhide Market . . . . .</i>	451
<i>Egg Market . . . . .</i>	451
<i>Milk Market . . . . .</i>	452
<i>Potato Market . . . . .</i>	452
<i>Vegetable Market . . . . .</i>	452
<i>Fish Market . . . . .</i>	453
FOREIGN COUNTRIES	
<i>German Fisheries in 1938 . . . . .</i>	454
<i>Latvian Stone and Mineral Industry in 1938. . . . .</i>	455
INFORMATION PART	
<i>Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return . . . . .</i>	455
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
<i>Mineral Oil Imports to Germany . . . . .</i>	456
<i>Polish Oversea Trade Developments . . . . .</i>	456
<i>State of Young Crops in Latvia . . . . .</i>	457
<i>Swedish Timber Market . . . . .</i>	457
<i>Rise in Lithuanian Industrial Production . . . . .</i>	457
<i>Increase in Italian Cellulose Production . . . . .</i>	457
<i>Italian Foreign Trade in Four Months of 1939 . . . . .</i>	458
<i>Estonian Trade Balances . . . . .</i>	458

PÖLLUMAJANDUS

VILJADE SEISUND 15. JUUNIKS. — — STATE OF CROPS ON JUNE 15TH.

Põllumajandusliikide korrespondentide poolt tehtud hinnangul 15. juuniks on taliviljaseisund paranenud võrreldes eelmise kuuga.

Rukkiseisund oli 15. juuni hinnangul riigikeskmiselt 91% viimase 10 a. keskmisest. Eelmisel kuul oli rukkihinnang 85% viimase 10 a. keskmisest. Viimase 10 a. keskmiselt saadi rukist 12,9 kv. ha-lt, mai hinnangul loodeti kujunevat rukkisaak 11,0 kv-le ha-lt, kuid äsjasel hinnangul 11,8 kv-le, seega on saagilootused ha-lt kuu jookul paranenud 7,3%. Peab tähendama, et juuni hinnangul on rukkiseisund pisut parem m. a. samaaegselt hinnangust, kuna siis loodeti saaki 11,7 kv. ha-lt.

Rukkiseisundi paranemine ilmnes kõigis maades arvatud välja Viru-, Tartu- ja Petserimaa, kus hinnang langes vaid pisut eelmise kuuga võrreldes. Kõige enam paranes rukkiseisund Harju-, Lääne- ja Saaremaal.

Äsjaase hinnangu järgi loodetakse rukki- saaki: Viljandimaal 14,1 kv. ha-lt, Pärnu- 12,1 kv, Tartu- 12,6 kv, Järva-, Harju- ja Valga- 12,1 kv, Petseri- 11,1 kv, Lääne- 11,0 kv, Saare- ja Võru- 10,6 kv ja Viru- 10,1 kv ha-lt.

Rukkiseisund on suhteliselt parem Harju- ja Saaremaal, kus loodetav saak on 101% viimase 10 a. keskmisest, järgneb Võru- 100%, Petseri- 97%, Pärnu- 96%, Valga- 95%, Lääne- 91%, Viljandi- ja Järva- 89%, Tartu- 88% ja halvim Virumaal — 76%.

Talinisuseisund näitas samuti nagu rukki omagi paranemist eelmise kuuga võrreldes, kuigi väiksemal määral. Mai hinnangul oli talinisuseisund 75% viimase 10 a. keskmisest ja nüüd 77%. Nisusaaki loodeti kujunevat mai hinnangul 10,2 kv-le ha-lt riigikeskmiselt ja nüüd 10,5 kv-le, s. o. 2,9% suuremaks.

Viimase 10 a. keskmiselt saadi talinisu 13,6 kv. ha-lt. M. a. juunis hinnati talinisu seisund riigikeskmiselt 12,3 kv-le ha-lt, seega on saagiväljavaated 15% madalamad

mullusest. Tegelik saak kujunes m. a. siiski kõrgemaks, nimelt 14,1 kv. ha-lt.

Talinisusaak kujuneb tõenäoliselt k. a. madalamaks viimaste aastate reas, kuna esinenud halvad kasvutingimused ei toonud tunduvat paranemist, mida loodeti kevadel.

Suuremad on talinisu saagilootused Viljandimaal — 12,0 kv ha-lt, järgneb Tartu- 11,7 kv, Pärnu- 10,6 kv, Võru- 10,5 kv, Järva-, Saare- ja Petseri- 10,3 kv, Valga- 10,1 kv, Harju- 9,8 kv, Lääne- 9,7 kv ja Viru- 9,2 kv ha-lt.

Eelmise kuuga võrreldes on talinisu saagilootused tõusnud Põhja-Eesti maades ja Pärnu- ning Võrumaal, kuna teistes maades on hinnang läinud tagasi.

Suhteliselt on talinisu seisund parem Kagu- ning Lõuna-Eestis ja Saaremaal ja halvem Põhja-Eesti rannikul. Talinisu seisundit, mis on riigikeskmiselt 23% madalam viimase 10 a. keskmisest, hinnati Võrumaal — 94%, Petseri- 93%, Saare- 87%, Tartu- 84%, Viljandi- 80%, Pärnu- ja Valga- 78%, Harju- 72%, Järva- ja Lääne- 71% ja Virumaal- 65% 10 a. keskmisest saagist.

Suvised viljaorased on alles väikesed ja saagilootuste hinnang on veel varane. Korrespondentide poolt tehtud hinnangu järgi oli suviviljaoraste seisund pisut alla keskmist. Korrespondentidest 12% teatas, et suviviljaoraste seisund on parem kui keskmine, 70% teatas, et suviviljaoraste seisund on keskmine ja 18% teatas nõrgemat kui keskmine seisundit suviviljaoraseil. Riigikeskmiselt hindasid korrespondendid suviviljaoraste seisundit 2,9 pallile. Suviviljaoraste seisund osutus paremaks kui riigikeskmine Viru- ja Harjumaal, kus hinnati seisundit 3,1 pallile ning Järva- ja Pärnumaal 3,0 pallile. Saaremaal hinnati seisundit 2,7 pallile, kuna kõigis teistes maades oli suviviljaoraste seisund võrdne riigikeskmisega, s. o. 2,9 palli.

Toodust ilmneb, et suviviljaoraste seisund üle riigi on kaunis ühtlane. M. a. samaaegsel hinnangul hindasid korrespondendid suviviljade seisundit 3,1 pallile ja aasta varem 3,3 pallile.

Põldheina-seisund on talve kahjustuste ja sellele järgnenud halvade ilmastikuolude tõttu kaunis nõrk.

Eriti nõrgad on esimese aasta ristikupõlud, kuna põldudelt, kus ristikehin esines segus kõrsheintega, võib loota paremat saaki. Ristikheinapõldudest on osa ülesküntud ja külvatud neile peale suvivilju.

Viljade seisund 15. juunil (% viimase kümne aasta keskm. saagist).

State of Crops on June 15th, (% of last 10 years average).

	Rukis Rye			Talinisu Winter Wheat			Põldhein Field Hay		
	1939	1938	1937	1939	1938	1937	1939	1938	1937
Viru	76	89	119	65	88	114	62	89	118
Järva	89	86	109	71	87	111	55	89	108
Harju	101	99	121	72	90	110	61	106	118
Lääne	91	102	113	71	99	100	69	103	113
Saare	101	111	123	87	98	100	65	96	113
Pärnu	96	93	114	78	95	114	62	105	111
Viljandi	89	91	116	80	94	114	72	104	98
Tartu	88	89	104	84	91	104	70	102	99
Valga	95	87	118	78	88	100	49	102	97
Võru	100	92	122	94	92	108	68	106	101
Petseri	97	92	117	83	86	108	64	92	106
Keskmine —	91	93	114	77	92	107	65	103	106
1936	101	—	—	97	—	—	108	—	—
1935	87	—	—	82	—	—	99	—	—
1934	124	—	—	115	—	—	83	—	—
1933	116	—	—	113	—	—	94	—	—
1932	108	—	—	102	—	—	92	—	—

Põldheinasaagi hinnang näitas eelmise kuuga võrrelduna langust kõigis maades peale Viljandimaa, kus seisund paranes. Mõõdunud kuul hindasid korrespondendid põldheina seisundit 72% viimase 10 a. keskmisest ja juunis 65%. Riigikeskmiselt loodetakse põldheinasaaki kujunevat 18,8 kv ha-lt, mis on mai hinnangust 2,1 kv võrra väiksem. Võrdluseks olgu toodud, et m. a.

saadi põldheina 36,3 kv ha-lt, s. o. peagu poole rohkem ja viimase 10 a. keskmine põldheinasaak oli 29,0 kv.

Kõrgem kui riigikeskmine on loodetav põldheinasaak Viljandimaal — 23,1 kv ja 72% 10 a. keskmisest, Saare — 22,8 kv, Tartu — 20,9, Lääne — 20,4, madalam Pärnu — 18,2 kv, Järva — 17,7 kv, Viru- ja Petseri- 17,5 kv, Võru- 16,8 kv. Harju- 15,9 kv ja Valga- 14,2 kv.

Niitheina saagilootused on tänavu madalamad m. a. samaaegsest hinnangust, kuna rohukasv on jaheda ja sademetevaese kevade tõttu aeglane. Heinakasvule mõjusid takistavalt ka öökülmad, millede kahju mõnes kohas on mainimisväärset suur.

Nagu heina, nii ka karjamaadel on rohukasv väike ja põllumajanduskorrespondentide teatel on loomade söötmissolud juunis alla keskmist. Headest loomadesöötmissoludest teatas 12%, keskmisest 59% ja halvadest 29% korrespondentidest.

Kokkuvõttes võib tähendada, et taliviljade seisund on viimase kuu kestel näidanud paranemist, rukkil 7,3% ja talinisul 2,9%, kusjuures rukkisaagilootused hektaari kohta on vähe paremad m. a. samaaegsest hinnangust.

Viimase 10 a. keskmisest saagist loodetav saak on väiksem rukkil 9% ja talinisul 23%. Asjasel hinnangul loodetakse rukkisaaki kujunevat 11,8 kv-le ja talinisusaaki 10,5 kv-le ha-lt.

Suviviljaoraste seisund on liigidane keskmisele riigikeskmiselt 2,9 palli.

Põldheinasaagi lootused on nõrgad, kuna loodetav saak 18,8 kv ha-lt on 35% madalam 10 a. keskmisest saagist.

KEVADISI LAADAHINDU. — LIVE ANIMAL PRICES ON FAIRS.

Arvuliselt on aasta esimesel poolel laatu rohkem aprillis, s. o. enne põllutööde algust, mil selleks on rohkem aega. Nii võis ka mainitud kuul panna tähele teatud elavust ja mitmete loomaliikide hinnad tõusid. Üldiselt oli kevadlaatatel loomade pakkumine siiski tagasihoidlik ja nõudmine ning pakkumine enam-vähem tasakaalustatud. Sellest tingitult ei esine hindades suurema ulatusega kõikumisi.

Aprillis peetavaist laatadest olid loomade kaubitsemise poolest käesoleva aastaaja kohta elavaid 13,5%, keskmised 42,4% ja väikesed 44,1%. Mais vastavalt 17,6%, 29,4% ja 53,0%. Tänavu võrdlemisei jaheda kevade tõttu oli rohukasv aeglane ja seega tuli loomi pidada kauem talvisel söödal. Kuna m. a. loomasöödas saak oli hea, siis olid loomade söötmissolud siiski täiesti rahuldavad ega polnud varakevadel vajadust vähendada karja,

samuti esineb vähe selliseid karjamaa majapidamisi, kus loomade juurdeostu teel kevadel karja tunduvalt suurendatakse.

Hobuste hind näitas aasta esimesel veerandil tõusu ja saavutas kõrgseisu märtsis, mil head hobused maksusid riigikeskmiselt 499 kr. ja keskmised tööhobused 317 kr. Aprillis tõusis paremate hobuste hind vaid vähe ja langes mais 506 kr-lt 456 kr-le, s. o. 11,9%. Keskmiste tööhobuste hind oli aprillis 305 kr. ja mais 270 kr. Hinna langus kahe viimase kuu kestel seega 14,8% ja mais 11,5%. Esinenud hinnalangus mais on seega peagu ühtlane nii headel, kui keskmistel hobustel.

M. a. võrreldes oli k. a. mais paremate hobuste hind 2,2% kõrgem, ja keskmiste tööhobuste hind 4,6% madalam.

Lüpsilehmade hinnad on tänavu kõrgemad mullusest. Nii maksti headest lüpsilehmadest märtsis 116 kr., aprillis 122 kr. ja mais 117 kr., kuna m. a. olid hinnad vastavalt 110 kr., 116 kr., ja 115 kr. Keskmise headusega lüpsilehmade hind oli veebruaris ja märtsis 91 kr., aprillis 94 kr. ja mais 89 kr. Hindade käik on sarnane eelmisele aastale, kus hind oli kevadel samuti kõrgseisus aprillis. Mais esinev hinnalangus ulatus lüpsilehmadel 4,6%-le. Härgade-pullide hind jäi aprillis endiseks 108 kr. ja langes mais 105 kr-le, s. o. 2,8%. Mais saavutatud hinnatase on võrdne m. a. samaaegse hinnaga.

Lihalehmade hind, mis oli märtsis ja aprillil 86 kr., langes mais 80 kr-le, s. o. 7,0%. Keskmine hind mais on seega m. a. hinnast madalam 2 kr. võrra.

Mullikate hinnad olid viimase 3 k. keskmiselt madalamad kui möödunud aastal 5,8% ja maksusid märtsis 60 kr., aprillis 61 kr. ja mais 59 kr.

M. a. hinnad olid vastavalt 65 kr., 64 kr. ja 62 kr.

Vasikate hind näitas aasta esimesil kuudel hooajaliselt suureneva pakkumise tõttu langust ja jõudis madalseisu aprillis, mil vasikad maksusid riigikeskmiselt 8,8 kr., mais tõusis hind 9,0 kr-le ja oli 2,2% madalam kui m. a. samal ajal.

Lambad maksusid märtsis ja aprillis 13,4 kr. ja hind langes mais 12,1 kr-le, s. o. 9,7%, milline hind on siiski kõrgem m. a. samaaegsest hinnast 3,4%.

Põrsaste hind, mis oli kõrgseisus veebr., näitas langust kuni aprillini, millal kuni 6 näd. vanused põrsad maksusid 12,0 kr. ja 6—10 näd. vanused 14,8 kr. Mais tõusis kuni 6 näd. vanuste põrsaste hind 12,5 kr-le, s. o. 4,2% ja 6—10 näd. van. põrsaste hind 16,1 kr-le, s. o. 8,8%.

M. a. hinnast on põrsaste maikuu hind 7,9% kõrgem. Kokkuvõttes võib tähendada, et elusloomade hinnad laatadel näitasid mais langust hobustel, veistel ja lammastel, kuna vasikate ja põrsaste hinnad tõusid. Kõrgemat hinda kui m. a. maksusid mais paremad hobused, lüpsilehmad, lambad ja põrsad. Härgade ja pullide hind mais oli m. a. tasemel, kuna madalam oli keskmine hind keskmise headusega hobustel, lihalehmadel, mullikatel ja vasikail.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS MAIS 1939. A. — FOREIGN TRADE IN MAY, 1939.

Väliskaubanduskäive kasvas võrreldes m. a. maiga 19,5 milj. kr-lt 22,8 milj. kr-le (17,0%). Sissevedu suurenes 10,4 milj. kr-lt 11,1 milj. kr-le (6,7%) ja väljavedu — 9,1 milj. kr-lt 11,7 milj. kr-le (28,6%). Vastavalt väljaveo juurdekasvule kujunes väliskaubandusbilanss k. a. mais soodsamaks kui m. a. samal kuul, andes 628 tuh. kr. ulatuva

väljaveo ülekaalu 1,3 milj. kr. suuruse sisseveo ülekaalu vastu m. a. mais.

Väljavedu. — Exports.

Väljaveokoostises on võrreldes m. a. maiga leidnud aset järgmised muutused — tugev tõus esines elusloomade ja toor- ning poolvalmisainete väljaveos, kuid ka toit- ja

maitseaineid müüdi välisurgudele k. a. mais enam kui m. a. samal kuul. Tagasiminekut osutas vaid valmisraaduste väljavedu, kahanedes 1,7 milj. kr-lt 1,6 milj. kr-le (8,4%). Langust põhjustas vineeri ja -toolipõhjade ning paberi väiksem väljavedu mullusest. Elusloomade eksport suurenes 638 tuh. kr-lt 1 241 tuh. kr-le (84,5%) — eeskätt enam eksporditud sigade arvel. Toor- ja poolvalmisainete väljavedu kasvas 3,0 milj. kr-lt 4,8 milj. kr-le (61,4%) — esijoones suurenenud metsamaterjali ja linaekspordi tõttu. Toit- ja maitseaineid veeti välja k. a. mais 4,1 milj. kr. väärtuses 3,8 milj. kr. vastu m. a. samal kuul, seega 8,4% enam. Tõusu põhjustas peamiselt suurenenud karjasaaduste väljavedu.

Väliskaubanduskäive mais 1938—1939.

Turnover of May Foreign Trade, 1938—39.

	Mai		I I - 31. V		1. I - 31. V % 1938 = 100
	1939	1938	1939	1938	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu — Exports	11 784	9 123	46 180	36 934	124,9
Sissevedu — Imports	11 108	10 405	43 846	46 437	94,4
Käive — Turnover	22 840	19 528	89 932	83 371	107,9
Väljavedu ±					
Exports ±	+ 628	-1232	+2 290	-9503	
	1000 tn. — In 1000 Tns.				
Väljavedu — Exports	60	37	185	129	143,4
Sissevedu — Imports	42	32	151	160	94,4
Käive — Turnover	102	69	336	289	116,3

Toit- ja maitseaineist kasvas võrreldes m. a. maiga välismaale müüdüd võikogus 1 218 tn-lt 1 518 tn-le (24,6%), kusjuures või eest saadud rahasumma suurenes samal ajal 2,2 milj. kr-lt 2,3 milj. kr-le (5,4%). Väärtuselt suhteliselt väiksem juurdekasv osutab võihinna langusele. Munade väljavedu arenes tänavu väga soodsalt, ületades eelmise aasta ekspordi tunduvalt. K. a. mais eksporditi 10,2 milj. muna 8,3 milj. muna vastu m. a. samal kuul, seega ligi 2 milj. muna (22,0%) enam. Väärtuselt on suhteline juurdekasv munahinna languse tõttu tagasihoidlikum — suurenemine 480 tuh. kr-lt 510 tuh. kr-le ehk 6,3%. Tub- lit tõusu näeme samuti liha ja lihakauba väljaveos, kusjuures viimase eksport kasvas 443 tuh. kr-lt 715 tuh. kr-le (61,4%).

Peale nimetatud ainete kasvas veel värske kala väljavedu, suurenedes 197 tuh. kr-lt 214 tuh. kr-le (8,6%). Teravilja eksporditi k. a. mais 33 tuh. kr. väärtuses, kuna m. a. mais selle väljavedu ei olnud. On kahanenud kartulite ja šokolaadi ning kompvekkide väljavedu, sellest kartulite eksport 177 tuh. kr-lt 45 tuh. kr-le (74,6%).

Toor- ja poolvalmisainete väljavedu on võrreldes m. a. maiga paisunud tunduvalt, kusjuures tõus esines kõigi nimetatud tähtsamate ainete juures. Eriti hoogsat juurdekasvu osutas metsamaterjali ja linaekspord. Viimase müük välisurgudele kasvas koguselt 642 tn-lt 1 259 tn-le (96,1%) ja väärtuselt — 645 tuh. kr-lt 1 508 tuh. kr-le (133,8%). Metsamaterjali veeti välja 1,2 milj. kr. väärtuses 632 tuh. kr. vastu m. a. mais, seega 74,2% enam. Väljaveetud metsamaterjalist osutas hoogsat juurdekasvu proppide, laudade ja plankude ning haavapakkude väljavedu. Peale nimetatud ainete kasvas põlevkivisaaduste, tselluloosi, toornahtade ja kunstsarve väljavedu. Tselluloosihindade languse tõttu välisturgudel on väärtuse suhteline juurdekasv väiksem. Nimetatud aine väljavedu kasvas koguselt 4 044 tn-lt 6 561 tn-le (62,2%) ja väärtuselt — 603 tuh. kr-lt 692 tuh. kr-le (14,8%). Põlevkivisaadusist suurenes põlevkiviõli väljavedu 573 tuh. kr-lt 797 tuh. kr-le (39,1%) ja bensiiniekspord — 83 tuh. kr-lt 146 tuh. kr-le (75,9%).

Valmisraaduste ekspordi langust põhjustas esijoones vineeri ja -toolipõhjade, ajalehe- ning trükipaberi ja puuvillariide kahanenud väljavedu, kusjuures nimetatud ainete eksport langes võrreldes m. a. maiga järgmiselt: vineeri ja -toolipõhjade väljavedu kahanes 410 tuh. kr-lt 315 tuh. kr-le (23,2%), ajalehe- ja trükipaberi — 119 tuh. kr-lt 49 tuh. kr-le (58,8%) ning puuvillariide väljavedu — 263 tuh. kr-lt 152 tuh. kr-le (42,2%). Tõusumaas liikunud aineist on nimetamisväärt puuvillalõng ja -niit, linane lõng ja niit, jäme linane rii ja džut- rii ning kotid. Puuvillalõnga ja -niidi väljavedu kasvas 260 tuh. kr-lt 364 tuh. kr-le (40,0%) ja linase lõnga ning niidi — 56 tuh. kr-lt 73 tuh. kr-le (30,4%).

Sissevedu. — Imports.

Sisseveo tegevus püsis eelmisel kuul võrdlemise tagasihoidlikuna, kuid k. a. mais osutas taas elavnemist. Tõusu põhjustajaks on peamiselt suurenenud toor- ja poolvalmisainete ning valmissaaduste sissevedu. Võrreldes m. a. maiga kasvas toor- ja poolvalmisainete sissevedu 2,1 milj. kr-lt 2,8 milj. kr-le (34,0%) — eeskätt enamimporditud väetiste ja puhastamata väevil tõttu. Valmissaadused, millede sissevedu kasvas 7,2 milj. kr-lt 7,5 milj. kr-le (3,9%), suurenesid esijoonel enamimporditud töötletud metallide, põllutöömashinate ja riistade ning transportvahendite arvel. Toit- ja maitseaineid veeti sisse k. a. mais 709 tuh. kr. väärtuses 1,1 milj. kr. vastu m. a. samal kuul, seega 32,9% vähem, põhjustatuna peamiselt kahanenud teraviljaimpordist.

Valmissaaduste sissevedu, mis osutas viimaseil kuul tagasiminekutendentsi, elavnes taas k. a. mais (võrreldes m. a. maiga). Eeskätt suurenes tekstiiltööstussaaduste, töötletud metallide, põllumajandusmasinate ja riistade ning transportvahendite sissevedu, kusjuures jõu- ja töömashinate (ühes elektrimashinatega), eraldinimetamata metallkauba ja puutööstussaaduste sissevedu osutas langust. Võrreldes m. a. maiga kasvas tekstiiltööstussaaduste sissevedu 638 tuh. kr-lt 729 tuh. kr-le (14,3%) töötletud metallide — 846 tuh. kr-lt 1,1 milj. kr-le (24,5%), põllumajandusmasinate ja riistade — 771 tuh. kr-lt 976 tuh. kr-le (26,6%) ning transportvahendite sissevedu — 1,0 milj. kr-lt 1,4 milj. kr-le (33,5%). Samal ajal langes jõu- ja töömashinate (ühes elektrimashinatega)

ost välisturgudel 915 tuh. kr-lt 655 tuh. kr-le (28,4%) ja eraldinimetamata metallkauba sissevedu — 952 tuh. kr-lt 583 tuh. kr-le (38,8%).

Toor- ja poolvalmisainete impordi tõusu põhjustajaks on tähtsal määral suurenenud väetiste import. Viimaste import kasvas võrreldes m. a. maiga koguseit 3391 tn-lt 7335 tn-le (116,3%) ja väärtuselt — 205 tuh. kr-lt 434 tuh. kr-le (111,7%). Puhastamata väevil imporditi k. a. mais 3734 tn. 331 tuh. kr. väärtuses, kuna m. a. samal kuul selle sissevedu ei olnud. Ülejäänud ainete juures on tõus tagasihoidlikum. Nii kasvas kivisöe ja koksi sissevedu 54 tuh. kr-lt 72 tuh. kr-le (33,3%), toornahkade — 145 tuh. kr-lt 183 tuh. kr-le (26,2%), toortubaka — 128 tuh. kr-lt 135 tuh. kr-le (5,5%) ja puuvilla sissevedu — 574 tuh. kr-lt 598 tuh. kr-le (4,2%). On vähenenud džiudi ja bensiini sissevedu — esimese import 63 tuh. kr-lt 53 tuh. kr-le (15,9%), teise — 85 tuh. kr-lt 49 tuh. kr-le (42,4%).

Toit- ja maitseaineist osteti k. a. mais vähem kui m. a. samal kuul eeskätt teravilja, loomasööta ja heeringaid. Teravilja, mille sissevedu m. a. mais ulatus 327 tuh. kr-le, k. a. mais sisse ei veetud. Loomasööta veeti sisse k. a. mais 5 tuh. kr. väärtuses 66 tuh. kr. vastu m. a. samal kuul, seega 92,4% vähem. Heeringate sissevedu langes võrreldes m. a. maiga koguseit 197 tn-lt 130 tn-le (34,0%) ja väärtuselt 34 tuh. kr-lt 21 tuh. kr-le (38,2%). Juurdekasvu osutas suhkru ja soola sissevedu — esimese import 274 tuh. kr-lt 283 tuh. kr-le (3,3%), teise — 75 tuh. kr-lt 89 tuh. kr-le (18,7%).

VIIE KUU TULEMUSI. — RESULTS OF FIVE MONTHS.

Vaatamata sisseveo tagasiminekul osutab kaubavahetuskäive tänu tugevastikasvanud väljaveole tõusu. Väliskaubanduskäive kasvas võrreldes m. a. esimese 5 kuuga 83,4 milj. kr-lt 90,0 milj. kr-le (7,9%), kusjuures väljavedu paisus 36,9 milj. kr-lt 46,1 milj. kr-le (24,9%), kuna sissevedu langes samal ajal 46,4 milj. kr-lt 43,8 milj. kr-le (5,6%). Nimetatud muutuse tagajärjel kujunes väliskaubandusbilanss k. a. esimese 5 kuu

jooksul 2,3 milj. kr. aktiivseks 9,5 milj. kr. suuruse passiivse bilansi vastu m. a. samal ajavahemikul.

Väljaveetud kaupade koostises osutas suuremat hoogu elusloomade, toor- ja poolvalmisainete ning toit- ja maitseainete väljavedu, kusjuures valmissaaduste juurdekasv on võrdlemisi tagasihoidlik.

Võrreldes m. a. esimese 5 kuu andmetega kasvas elusloomade väljavedu 3,3 milj. kr-lt

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — Principal Commodities of Foreign Trade.

	Mai — May				1./I—31./V			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1939	1938	1939	1938	1939	1938	1939	1938
VALJAVEDU — EXPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	60 484	36 727	11 734	9 193	185 382	128 952	46 136	36 934
II Toit-, maitseained ja joogid — Food Products, Stim. Bever.	12 122	6 552	1 241	639	51 705	33 308	5 153	3 264
Sellest: — thereof:	4 876	6 318	4 071	3 757	19 187	21 088	14 476	12 739
Teravili — Corn	275	—	33	—	575	1 290	89	206
Kartul — Potatoes	1 084	3 888	45	177	4 848	8 561	298	522
Või — Butter	1 618	1 218	2 337	2 217	4 994	4 401	8 497	7 658
Munad — Eggs	10 174	8 340	510	480	21 016	11 802	1 068	640
Liha ja lihakaup — Meat and Meat Products	604	492	510	480	1 247	697	1 068	640
Värsked kalad — Fresh Fish	587	340	715	443	2 131	1 853	2 710	2 160
Sokolaad ja kompvکید — Chocolats and Candy	317	301	214	197	940	706	562	400
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	11	35	10	22	141	243	183	203
Sellest: — thereof:	48 160	25 495	4 837	2 997	144 390	90 465	18 208	12 709
Toornahad — Hides undressed	109	81	198	137	381	348	682	621
Metsamaterjal — Timber Materials	21 597	7 607	1 188	682	40 317	18 756	2 402	1 658
Tselluloos — Cellulose	6 561	4 044	692	608	34 118	26 558	3 807	4 128
Lina ja -takud — Flax and Tow	1 269	642	1 508	645	5 148	2 808	6 047	2 840
Bensiin — Benzins	795	841	146	83	4 303	2 418	795	413
Põlevkiviõli — Shale-Oil	9 550	6 861	797	573	36 193	19 294	2 888	1 568
Kunstaarv — Artificial Horn	56	29	121	64	274	181	594	407
IV. Valmisaadused — Manufactured Articles	7 428	4 914	1 585	1 730	21 805	17 399	8 295	8 171
Sellest: — thereof:								
Vinser ja -toolipõhjad — Plywood and Chair-backs	1 266	1 451	315	410	7 777	6 430	1 991	1 716
Pakkimispaaber — Wrapping Paper	287	151	59	44	998	741	244	204
Ajalohu- ja trükipaaber — News- a. other Printing Paper	301	471	49	119	1 777	2 270	302	532
Puuv. lõng ja -niit — Cotton Yarn and Thread	132	89	394	280	694	551	1 919	1 586
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	59	108	152	283	329	444	840	1 198
Linane lõng ja niit — Linen Yarn and Thread	30	29	73	56	124	129	273	274
Linane riie, jame — Linen, coarse	27	23	65	48	178	180	360	260
Džuutria ja -kotid — Jute Cloth and Sacks	121	107	70	59	610	558	843	889
Tsement — Cement	—	1 180	—	34	11	180	0	34
Tahvelklaas — Sheet Glass	219	448	33	57	1 454	1 380	207	184
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	—	0	—	1	0	0	4	1
SISSEVEDU — IMPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	42 351	31 772	11 106	10 405	150 811	160 262	43 846	46 437
II Toit-, maitseained ja joogid — Food Products, Stim. Bever.	13	9	0	1	23-01	91	6	10
Sellest: — thereof:	7 815	9 439	709	1 057	23 191	36 233	3 285	5 238
Teravili — Grain	—	2 285	—	327	126	11 411	15	1 554
Heeringad — Herrings	180	197	21	34	1 195	1 845	204	374
Sool — Salt	4 912	4 266	89	75	7 791	7 788	150	154
Suhkur — Sugar	1 941	1 532	283	274	9 972	9 829	1 419	1 577
Loomasööt — Animal Feedingstuffs	45	506	5	66	348	2 715	54	366
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	24 016	12 659	2 827	2 109	92 238	90 449	12 021	11 565
Sellest: — thereof:								
Toortabak — Tobacco unmanufact.	70	87	185	128	320	311	598	576
Toornahad — Hides undressed	159	129	188	145	750	645	807	830
Džuut — Jute	140	201	53	63	1 078	952	353	305
Puuvill — Cotton	578	534	598	574	2 895	2 420	3 002	2 594
Vill — Wool	32	36	101	102	176	124	582	390
Kivisüsi ja koks — Coal and Coke	4 603	3 018	72	54	27 324	24 014	489	483
Petrooleum — Petroleum	1 580	1 051	101	93	6 490	6 085	418	550
Bensiin — Benzins	539	713	49	25	1 864	2 017	167	283
Väetised — Fertilisers	7 385	3 391	424	205	34 258	38 665	2 127	2 528
Värvil puhastamata — Sulphur unpurified	3 734	—	381	—	3 935	—	350	—
IV. Valmisaadused — Manufactured Articles	10 519	9 674	7 500	7 217	33 379	33 589	28 058	29 507
Sellest: — thereof:								
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	8	11	74	95	50	57	533	585
Villane lõng ja niit — Woollen Yarn and Thread	33	25	287	201	182	114	1 179	943
Kunstaõid lõng ja -niit — Rayon Yarn and Thread	26	24	119	115	137	107	616	529
Raud ja teras — Iron and Steel	4 444	3 310	919	768	13 902	10 560	2 955	2 615
Põllumajandusmas. ja -riistad — Agricultural Machines and Implants	903	770	976	771	2 099	2 631	2 318	2 477
Jõu- ja töõmas. (ka elektrimas.) — Power Engines and Ind. Machines (also Electric Generators)	198	405	655	915	1 020	1 565	2 068	3 939
Raud ja terastorud ja n. liited — Iron and Steel Pipes and Joints	82	245	30	139	967	1 182	305	580
Raadioapar. ja n. osad — Radios and Parts	2	1	94	17	19	10	316	162
Autod ja autode baasid (Motor-cars and Chassis*)	192	144	803	417	621	570	2 062	1 842
Jalgrattad — Bicycles*)	5 618	5 899	396	410	16 565	19 899	1 223	1 385
Kummi ja k. -kaup — Rubber and Rubber Goods	91	69	269	186	298	289	907	815
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	1	0	70	21	3	1	476	117

(* Tükide arv. — Number.

Kaubariühmade osatähtsus väärtuselt mais 1938—1939 (%)

Percentages on Separate Groups of Merchandises According to Value in May, 1938—39.

	Väljavedu Exports		Sissevedu Imports	
	1939	1938	1939	1938
I Eluloomad — <i>Animals, living</i>	10,6	7,0	0,0	0,0
II Toit- maitseained ja joogid — <i>Food products, stim. and bever.</i>	34,7	41,2	6,4	10,1
III Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw and semi-manufactured materials</i>	41,2	32,8	25,5	20,3
IV Valmisraud — <i>Manufactured articles</i>	13,5	19,0	67,5	69,4
V Kallismetallid ja kivid — <i>Precious metals and stones</i>	—	0,0	0,6	0,2
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

5,2 milj. kr-le (57,9%) — peamiselt enam-eksportitud elussigade arvel. Toor- ja poolvalmisainete väljavedu kasvas 12,7 milj. kr-lt 13,2 milj. kr-le (43,3%) — suurenenud lina, metsamaterjali ja põlevkivisaaduste väljaveo tõttu. Toit- ja maitseaineid müüdi välisurgudele 14,5 milj. kr. väärtuses 12,8 milj. kr. vastu m. a. esimesel 5 kuul, seega 13,2% enam — esijoonel suurenenud karjasaaduste

ja munade ekspordi arvel. Valmisraudade väljavedu kasvas 8,2 milj. kr-lt 8,3 milj. kr-le (1,5%) — peamiselt suurenenud vineeri ja -toolipõhjade ning mõningate tekstiilkaupe väljaveo tõttu.

Sisseveetud kaupade väärtus oli k. a. esimese 5 kuu jooksul 2,6 milj. kr. väiksem kui m. a. samal ajal. Toit- ja maitseainete import langes 2,0 milj. kr. võrra, kusjuures nimetatud ainete sissevedu kahanes 5,24 milj. kr-lt 3,29 milj. kr-le (37,3%) — peamiselt vähemimportitud teravilja ja loomasööda arvel. Teravilja sissevedu kahanes 1,6 milj. kr-lt 15 tuh. kr-le (93,0%). Valmisraudade ost välisurgudele langes 1,4 milj. kr., kahanedes 29,5 milj. kr-lt 28,1 milj. kr-le (4,9%), sellest jõu- ja töömashinade (ühes elektrimasinatega) 3,9 milj. kr-lt 3,0 milj. kr-le (24,7%) ja eraldinimetamata metallkauba sissevedu — 3,6 milj. kr-lt 2,6 milj. kr-le (29,2%). Toor- ja poolvalmisained, millede sissevedu kasvas 11,6 milj. kr-lt 12,0 milj. kr-le (3,9%), suurenesid eeskätt enamimportitud tekstiiltoorainete, peamiselt puuvilla arvel. Viimase sissevedu kasvas 2,6 milj. kr-lt 3,0 milj. kr-le (15,7%).

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa kinnitatud projekti ja kirjelduse kohaselt.

● E. Prommer'ile Tallinnas, Rohu 5 asuvas ning ümberkorraldatud sinepi- ja sinepiõlitööstuses töötamiseks. Ettevõttes töötab 5 tööliset. Jõuandjaks 3 el-mootorit 12 HJ. Valmistatakse sinepijahu, söögisinepit ja sinepiõli.

● Kompveki- ja šokolaadivabrikule „Progress“, E. Vossel'ile, Pärnus, Malmö 16 asuvas kompveki-, kakao- ja šokolaaditööstuses kahtlaja ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseadmiseks. Ettevõttes töötab 80 tööliset. Jõuandjaks diiselmootor 28 HJ. Valmistatakse kompvekke, kakaod ja šokolaadi ning muid maiustisi.

● A/s-le „A. Rosenvald ja Co.“, Tartus, Peeter Põllu 4 asuva autoparandustöökoda ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseadmiseks. Ettevõttes töötab 6 tööliset. Jõu-

andjaks 5 e-mootorit 6,75 HJ. Remonditakse ja korrastatakse autosid ja traktoreid.

● A/s-le „Port-Kunda“ Kunda linnas asuvas tsemenditööstuses tsemendijahtustöökoja ehitamiseks, korraldamiseks ja sisseadmiseks. Ettevõttes töötab 650 tööliset. Jõuandjaks aurumasin 750 HJ ja turboagregaat 2650 kWt, pingega 1100 V ning turbiini võimsusega 1800 HJ. Valmistatakse tsementi.

● A/s-le „Talko“ Tallinnas, S. Kloostri 18 asuva karastusjookide tööstuse korraldamiseks ja sisseadmiseks. Ettevõttes töötab 44 tööliset. Jõuandjaks 6 el-mootorit 22,3 HJ. Valmistatakse karastavaid jooke.

● H. Püssim'ile Tallinnas, Erne 15 asuva laudsepatööstuse korraldamiseks ja sisseadmiseks. Ettevõttes töötab 5 tööliset. Jõuandjaks 2 el-mootorit 5,8 HJ. Valmistatakse igasuguseid laudsepatöötöoteid.

● O. Scheibert'ile Sindi-Lodjas asuvas ning ümberkorraldatavas telliskivitehases ajutiseks töötamiseks kuni 1. V 1940.

● O. Post'ile Rakveres, Tartu 55 asuva pottsepatööstuse ümber- ja juurdeehitamiseks ning sisseseadmiseks. Ettevõttes töötab 12 töölit. Jõuandjaks 2 el.-mootorit 6,2 HJ. Valmistatakse glasuuritid ja glasuurimata ahjupotte ning teisi pottsepatöösadusi.

● „Estonia“ riidevabriku omanikele T. Saar ja J. Pöder'ile Tartus, Riia tän. 3 asuvas ning ümberkorraldatavas kudumis- ja värvimistööstuses ning villavabrikus muudatuste ettevõtmiseks. Ettevõtte

tes töötab 60 töölit. Jõuandjaks aurumasin 30 HJ ja 15 el.-mootorit 37 HJ. Kraasitakse ja kedratatakse villa, kootakse riidet, hüvestatakse ja värvitakse lõnga ja kangaid.

● E. Birk ja R. Vunderlich Tallinnas, õuna 18 asuvas ning ümberkorraldatud mööblitööstuses „Uudne Mööbel“ töötamiseks. Ettevõttes töötab 23 töölit. Jõuandjaks 4 el.-mootorit 18,5 HJ. Valmistatakse igasugust mööblit.

● S. Piel'ile Koiola vallas, Peedo talus, Võrumaal, asuvas ning ümberkorraldatud saeveskis töötamiseks. Ettevõttes töötab kuni 15 töölit. Jõuandjaks lokomobiil 16 HJ. Saetakse metsa ehitusmaterjaliks.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võiturul esines m. n. üldiselt tehingute puudus, kusjuures ka hinnad näitasid tagasiminekut. Nii noteeriti meie võihinnaks Manchesteris 113—115 š cwt. e. n. 118—120 š vastu. Taani võihinnaks noteeriti Londonis 123—124 š cwt. e. n. 126—127 š vastu. Vastavalt sellele nõrgenes Taani ametlik võihinna noteering Kopenhaagenis 215 Tkr-le 100 kg. kohta e. n. 222 Tkr. vastu. Meie eksportvõi hinnanooteerimine jäeti sel korral ära, kuna m. n. tehinguid oli suhteliselt sissetulnud võikogusele võrdlemisi vähe. Noteerimine toimub 26. juunil.

Vaatamata m. n. hindade nõrgenemisele, on võituruseisundi kujunemise eeldused siiski võrdlemisi soodsad. Nii oli näit. võitagavarade seis juuni algul Inglises 790 000 kasti m. a. sama aja 935 000 kasti vastu. Samuti on võipakkumine Taanist väiksem kui m. a. samal ajal. Ühtlasi on Uus-Meremaal või-

toodang näidanud tunduvalt vähenemist. Nii vähenes mais kontrolljaamadesse sissetulnud võikogus 55%, võrreldes m. a. sama kuu võitoodanguga. Samuti olid võitagavarad Uus-Meremaal mai lõpul 4 300 tn. võrra väiksemad kui m. a. samal ajal. Austraalias aga on võitoodang tunduvalt suurem kui m. a., kuid pakutav võikogus ookeanitagustest maadest osutub siiski väiksemaks kui m. a. samal ajal.

Siseturul püsis m. n. võihind kindlustatud võihinna järgi võrdlemisi ühtlasel tasemel; või maksus m. n. s. kg.:

Tallinnas	lauavõi	175—190 e. kg.	kõõgivõi	150—160 s. kg.
Tartus	„	170—180 „	„	138—160 „
Viljandis	„	180 „	„	150—170 „
Pärnus	„	175—185 „	„	140—150 „
Valgas	„	170—190 „	„	150—162 „
Rakveres	„	175—180 „	„	125—140 „
Narvas	„	185—190 „	„	155—175 „

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuturul püsib seisund võrdlemisi stabiilne, mistõttu noteeriti juustuhindade noteerimise komisjoni koosolekul 19. VI endised hinnad.

Eksportjuustu hinnaks, mis on vanem kui 120 päeva, noteeriti: šveitsi juust hinnati:

	Juusturatta raskus	
	80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	120 s. kg.	110 s. kg.
12 B „	117 „	107 „
11 A „	118 „	108 „
11 B „	115 „	105 „
10 ABC palli	106 „	106 „

Siseturujuustuhinnaks noteeriti šveitsi juust 100—125 s. kg., hollandi juust 95—105 s. kg., backsteini juust 95—105 s. kg. ja tilsiti juust 105—115 s. kg.

Konservjuust noteeriti rasvasisalduse järgi: juust, mille kuivaines on 35% rasva, 100—110 s. kg., 45% — 120—160 s. kg. ja 50% — 150 s. kg.

Kuna juurdemaks eksportjuustule on viidud seosesse võihinna tasemega, siis toimub juurdemaks alates 1. juunist, mil kindlustatud võihind on talvisest madalam, uuel alusel. Praeguse võihinna taseme juures saavad juustutööstused ühes riikliku juurdemaksuga eksporditava šveitsi juustu eest järgmisi hindu:

Juusturatta raskus	
80 kg. ja üle	alla 80 kg.
12 A palli . . . . . 150 s. kg.	140 s. kg.
12 B " . . . . . 142 " "	132 " "
11 A " . . . . . 143 " "	133 " "
11 B " . . . . . 130 " "	120 " "

Juustueksport mais oli 23 766 kg. 28 251 kr. väärtuses ja 5 esimesel kuul kokku 132 827 kg. m. a. 86 577 kg. vastu, seega

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul on seisukord juba vähe kõvenenud. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering tõusis 2 š. võrra tsn-lt 32 š-le.

Peekonitarvitus on praegu madalate hindade juures tunduvalt laienenud ning tagavarad lähenevad juba normaalseisule.

Kooskõlas hinnatõusuga Inglises tõsteti peekonsigade noteeringut 5 s. võrra kg-lt.

Käesoleval nädalal maksavad Lihaekspordi

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaveiste ja lihaturul, kus tapaveiste pakkumine on juba mõnda aega näidanud suurenemist, kujunes see m. n. veelgi suuremaks. Suurenenud pakkumise ja ka ilmade soojenemisega jäi nõudmine veiselihale nõrgaks, millest tingituna ka hind nädala keskmiselt kuni 6 s kg-lt nõrgenes. Kuna suvitushooaja algades jääb ka veiseliha tarvitus linnas väiksemaks, siis pole veiseliha hinnas suuremat paranemist lähemal ajal loota. Sea- ja vasikaliha hind, mis nädala algul

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas		1939. a.	1938. a.	1937. a.
	12./VI 18./VI 1939	6./VI 11./VI 1939	1./I kuni 18./VI	1./I kuni 19./VI	1./I kuni 20./VI
VÕI (tonni) Butter (tons)	493,4	79,6	5034,4	5111,8	4453,5
Sellest:					
Saksa	98,5	76,6	1767,8	1490,5	1643,1
Inglisse	399,7	—	3708,6	3615,2	2834,8
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	2052	720	23788	15474	11733
Sellest:					
Inglisse	1080	—	10818	6326	1361
Saksa	972	720	11521	7460	10300
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	41,2	—	1456,6	963,5	952,6
LINA (tonni) Flax (tons)	26,0	17,1	5190,9	2904,6	4144,2
Sellest:					
Inglisse	15,7	—	3050,2	1474,5	1576,4
Belgiasse	—	—	55,7	0,5	201,5
Soome	—	16,9	225,6	273,1	274,0
Saksa	10,3	—	1293,9	206,6	1385,6
Prantsusse	—	—	172,3	342,2	522,1

on juustueksport näidanud k. a. tõusu 53,5%. Eksporditud juust on läinud peamiselt Saksa, kuna teiste turgude osatähtsus on väike.

ühistapamajad peekonsigade eest järgnevaid hindu:

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort	
60 —72 kg.	105	100	94		Sise-
55,5—59 "	100	96	90		turu-
72,5—75 "	100	96	90		hinnad
75,5—80 "	96	92	89		

Elussigade hindadeks noteeriti:

120—160 kg. rasked	67 s.	eluskaalu-kg.
üle 180 " " "	61 " " "	

mõne sendi võrra paranes, kaldus nädala viimastel päevadel nõrgenema ja noteeringud nädala keskmistena jäid endisteks.

Nädala keskmiselt maksusid suurmüügil:

Suured pullid: (eluskaal üle 400 kg. tapakaal üle 200 kg.) rammusad 41—43 s ja keskmised 40—42 s kg.

Väiksemad pullid: (eluskaal alla 400 kg., tapakaal alla 200 kg.) rammusad 40—42 s kg., keskmised 38—39 s ja lahjad 37—38 s. kg. Eluskaalu järele maksusid

suuremad pullid 26—27 s. ja väiksemad 21—24—26 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 48—52 s., rammusad 42—48 s., keskmised 35—42 s. ja lahjad 30—35 s. kg. Eluskaalu järele 15—23—29—32 s. kg.

Mullikad: nuumatud 48—52 s., rammusad 40—42 s., keskmised 38—39 s. ja lahjad 30—37 s. kg. Eluskaalu järele 18—23—26—32 s. kg.

Vasikad tapetult ühes nahaga: nuumatud 60—70 s., rammusad 53—60 s., keskmised 47—50 s. ja lahjad 40—45 s. kg. Eluskaalu alusel vastavalt headuse sordile 29—34—40—49 s. kg.

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkadeturul püsib seisund endiselt kindel. Toornahkade hindade noteerimiskomisjoni koosolekul 16. VI s. a. Börsikomitee juures noteeriti toornahkade hinnad franko vastuvõtupunkt 19. VI—25. VI s. a. järgmiselt:

Veisenahad, värsked I sort 70 s., II sort 68 s. ja praaknahad 50 s. kg, soolatud nahad I sort 82 s., II sort 74 s. ja praaknahad 60 s. kg. Tendents kindel.

Vasikanahad, kuivad I sort kerged, värskelt kuni 3,5 kg kr. 3.50 tk., II sort

Lambad: rammusad 50—55 s., keskmised 47—50 s. ja lahjad 35—40 s. kg.

Ekspordilambaliha: noteeringul 16. VI s. a. noteeriti: 1) eksporditava värske lambaliha hinnaks Tallinna tapamajades headuse järele 105—110 s. kg. 2) eluskaalu hinnaks franko saatejaam 44—47 s. kg. 3) ekspordida 18.—24. juunini 1939. a. 6 000 kg. I, II, III ja IV liiki.

Sead: noored peekonkaalulised 75—80 s., rasvasead 74—78 s., lihasead 73—75 s. ja vanad emised 65—68 s. kg. Eluskaalu alusel 58—61 s. kg.

värskelt raskemad kui 3,5 kg ühe kg hind kr. 1.10 ja III sort praaknahad kr. 1.75 tk. Tendents kindel.

Lambanahad — I sort OJ kr. 3,35 tk., II sort J kr. 3,00 tk., III sort L kr. 2,25 tk., IV sort K kr. 1,75 tk. ja praaknahad kr. 0,60 tk. Tendents kindel.

Hobusenahad I sort soolatud 17 kg ja üle ning värsked 20 kg ja üle kr. 11,00 tk., II sort soolatud alla 17 kg ja värsked alla 20 kg kr. 8,00 tk. ja III sort praaknahad kr. 5,00 tk. Tendents kindel.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahinnad püsisid m. n. välisturul üldiselt e. n. tasemel. Nii kujunes meie kanamunade hinnaks Inglises 7/9 š. d. 120 tk. (55,5 lb) kohta, mis on võrdne e. n. hinnale. Ka Saksast saadav hind jäi endisele tasemele. Vastavalt välisturuhindadele jäi meie ekspordimunade kalkultatsioonihind endiseks, s. o. 49 s. kg. Riiklikult kindlustatud hinna tõttu noteeriti aga ekspordimunade hinnaks 70 s. kg ja siseturumunade hinnaks 60 s. kg franko kogumispunkt. Tendents rahulik.

Kanamunade hinnad Saksas on teatavasti määratud kindlaks vastavate määrustega. Kui m. a. jaanuari algusest kuni novembri keskpaigani püsis kanamunade hind ühtlasel tasemel, viidi k. a. märtsi lõpul siiski hind madalamale tasemele. Viimasena määratud hind kehtis kuni 11. juunini, mil uue kornaldusega see tõsteti. Praegune hind on vähe kõrgem kui m. a. samal ajal, ning see püsib kuni

nov. keskpaigani, mil hakkab kehtima talveperioodi kohta käiv kõrgem hind. 1940. a. kohta on nähtud ette talve- ja suveperioodihind samaselt 1938. a., kuid pisut kõrgem.

11. juunist Saksas kehtimahakanud värskemunade hind on määratud tarvitajatele järgmine: S (üle 65 gr) — 13 Pf. tk., A (60—65 gr) — 12,5 Pf. tk., B (55—60 gr) — 12 Pf. tk., C (50—55 gr) — 11,25 Pf. tk. ja D (45—50 gr) — 10,5 Pf. tk. Seega oleks Saksa oma maa kanamunade siseturuhind 30—38 s. paar.

M. n. maksusid meie siseturul kanamunad s. paar:

Tallinnas	8—10	Pärnus	9—10
Tartus	9—12	Narvas	10
Viljandis	9	Tapas	8—9
Valgas	8—10	Võrus	8—9

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 19. VI s. a. noteeriti Tallinna kohta andised piimahinnad, s. o. I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 12 s. l. ja müügil piimatööstustele 11 s. l., II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 s. l. ja müügil piimatööstustele 9 senti liiter.

Möödunud nädala algul piima pakkumine ületas nõudmise, kuid nädala lõpul ilmade soojenedes ja osalt ka pidustuste tõttu, mil puhul palju rahvast oli sõitnud Tallinna, oli piima järele nõudmine elavam.

Käesoleval nädalal võib loota veelgi nõudmise suurenemist piima järele, kuna rohkemal

arvul elanikkude puhkusele minek langeb alles juulikuusse.

Väikemüügil maksus piim piimakauplusis m. n. senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	17—18	—	14—15	12
Tartus	16—17	13	—	10—11
Narvas	14	—	—	10
Viljandis	15	—	—	10—11
Rakveres	13—15	—	—	9—10
Valgas	15	—	—	9—10
Pärnus	16—18	—	12	11
Paidiskis	—	—	—	9
Petseris	—	—	—	10
Tapas	—	—	11	10

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

M. n. kartulite väljavedu tõusis ca 700 kv-le, millest suurem osa saadeti Rootsi. Nädala jooksul kartulituru seisukorras erilist muudatust ei olnud. Rootsi turg on väga tagasihoidlik väliskartulite ostmisega. Oma maa kaupa on ikka veel rohkesti turul. Sealsetel importöridel oli m. n. veel osa meie kartuleid müümata.

Kartulihinnad Rootsis m. n. näitasid veidi langust.

Soome läheb iga nädal Viru rannast mõni purjekat kartulitega. Praegu laadib Maahu sadamas neli purjekat, mis tahavad veel enne pühi väljuda. Kuna praegu raudteejaamades eksportkartuleid ei osteta, siis on pakkumine rannas elavam. Suurema pakkumisega on aga kartulihinnad surutud alla. M. n. maksti põllumeestele kartuli kv-st kõigest kr. 2,00.

Põllumehed, kes jätsid rohkem kartuleid kevadiseks müügihoajaks, on müüd sunnitud odavamate hindadega oma ülejäägid realiseerima.

Samuti on kartulite elav pakkumine tärglislavabrikuisse. Kuid need lõpetavad vastuvõtmise k. n., sest kokkutoodud tagavaradest jätkub veel juulis töötamiseks. Tärglislavabrikud m. n. alandasid ka veidi kartulite hinda, makstes põllumeestele 8—10 s. tärglise kg.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 19. VI 39 Börsikomitees noteeriti järgmised hinnad:

Söögikartul Viru rannas kr. 2,00 kv ja Lääne rannas kr. 3,00—3,10 kv. Tööstuskartul tärglislavabrikuis: 8—10 s. tärglise kg.

Tendents vaikne.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Müügile on ilmunud vabas maas kasvanud salat, mistõttu salati hind nädala jooksul on peagu poole langenud. Salatit pakutakse juba alates 50 s. kg. Tugevasti on langenud ka tomati hind, kuna seda aedvilja tuleb iga päevaga rohkem turule. Praegu saab tomatit osta juba 180 s. kg. Teiste aedviljade hindades järske tõuse ega langusi viimase nädala jooksul ei olnud.

Tallinna turul maksusid jaemüügil 17. VI:

	s. kg		s. kg.
Õunad, välism.	180—200	Spargel	180—200
Jõhvikad	30—35	Kartul, värsked	150
Sibulad, vene	25—30		s. tk.
Hapukapsas	30—35	Apelsinid	10—20
Peet	15—20	Kurgid, värsked	15—50
Kaalikas	18—20	Kurgid, hapend.	3—6
Porgand	35—45	Kurgid, marin.	5—8
Rabarber	10—15	Rohel. sibulad	3—4
Salat	50—80	Lillkapsas	15—80
Spinat	25—30		s. kimp
Tomat	180—300	Porgandid	10—15
Aedoad	150—200	Redised	5—10

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. kalakauba väljavedu arenes nõrgemalt. Nädala kestel veeti välja elus- ja värskkala 48 000 kg, sellest koha 22 200 kg, angerjat 11 650 kg, haugi 9 050 kg, latikat 4600 kg ja ahvenat 500 kg.

Koha eksporditi Rootsi 12 650 kg, Saksa 8300 kg, Poola 1150 kg, Šveitsi 100 kg.

Koha on peamiselt Pärnu lahe toodangust, millest rannikul maksti 50 s. kg.

Angerjat läks Saksa eluskalana välismaa sumpplaevades 3900 kg ja värskena jääpakendis 7450 kg.

Haugi veeti välja eluskalana meie eksportõrde sumpades Rootsi 7700 kg ja Soome 900 kg; värskena jääpakendis Poola 900 kg, Šveitsi 450 kg.

Latikat ja ahvenat veeti Soome.

Siseturu-kalakaubanduses valitses keskmine elavus. Suurte pidupäevade tõttu Tallinna turg oli varustatud suuremal kogusel värskkalaga, kuid nädala lõpul kujunes nõudmine nõrgaks, mistõttu kaubitsetel jäi rohkesti värsket kala realiseerimata.

Suuremal kogusel oli müügil Pärnu lahe ahvenat 15—30 s. kg, Matsalu lahe linaskit 30—40 s. kg ja Pärnu koha. Suurest marjaga kohast nõuti 50—60 s. kg, keskmise suurusega I valiku koha 80—90 s. kg, kuna väiksematest, tavaliselt II valiku kohadest nõuti kuni 100 s. kg. Haugi müügil keskmisel kogusel 30—45 s. kg.

Nõrga saagi tõttu müügil ainult üksikud lõhed 300—350 s. kg.

Teisi tavalisi kalasorte — latikat, kiisku, vimbu ja särge — müügil keskmisel kogusel.

Räimekaubandus. Soojade ilmade mõjul suurenes räimesaak Pärnu-Haapsalu rajoonis. Põhjarannikul oli see ainult paiguti rahuldav. Pärnu kalasadama kaudu tuli müügile m. n. kestel räimi vabalt 188 000 kg ja oksjonitel 34 000 kg. Kaluritele maksti kesknädalal suuremate saakide puhul 15 s. dekast (8 kg), teistel päevadel kõikus hind 25—40 s. deka. Osa värsket räime paigutatakse kalajahu valmistamiseks.

Haapsalu sadamas räimi müügil rohkesti. Päevahinnad — kõlkuvad. Varahommikul

kalasadamassē jõudnud esimesed kalatoojad saavad 30—60 s. dekast, hiljem saabunutele maksti tunduvalt vähem — 15—20 s. dekast. Rääm läheb osalt soolamiseks ja osalt toodi veoautodega Tallinna turule.

Narva lahe räimetoodang päevas 2000—3000 kg. Rannikul maksti 4—5 s. kg. Narva turul müüdi 5—10 s. kg. Tallinna turul pakuti räimi nädala esimesel poolal 10—12 s. kg, kesknädalal 15 s. kg, nädala lõpul langes räämehind uuesti. Laupäeval algas müük 13 s. kg, kuid vähese nõudmise tõttu müüdi lõpuks 7 s. kg. Osa värsket räime jäi siiski realiseerimata.

Turske müügil rahuldaval kogusel. Tallinna turul müüdi terve kala viisi 5—7 s. kg, lõigatult 8—12 s. kg.

Lesti müügil rohkesti. Paldiski rannikuvete lesti pakuti 25—30 s. kg. Hiiu rannikuvetest toodud lesti müüdi 20—25 s. kg. Laupäeval nõrga nõudmise tõttu langes hind 15 sendile kg, kuid vaatamata madalale hinnale jäi rohkesti lesti müümata.

Suitsukalakaubanduses valitses tunduvalt elavam tegevus. Rohkesti oli müügil suitsuräimi, turske, vimbu, ahvenat, latikat ja angerjat. Suitsurääm: suuruse järgi 4—12 senti kümme tk. Tursk 20—25 s. kg, vimb ja ahven 50—60 s. kg, latikas 80—100 s. kg. Suitsuangerjat müüdi 250—350 s. kg.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad s. kg:

	Tallinnas	Tartus	Narvas
	17. VI	17. VI	16. VI
Lõhi, värsk	300—350	—	300—350
Iherus, "	180—250	—	—
Angerjas, "	150—180	120—180	—
Koha, "	50—100	40—75	80—100
Haug, "	30—45	30—40	80—40
Siig, "	—	—	70—80
Latikas, "	30—40	25—30	25—35
Ahven, "	15—35	10—18	25—35
Linask, "	30—40	50—55	50—60
Koger, "	—	40—50	—
Säinas, "	—	20—25	25—30
Kiisk, "	20—25	18—20	—
Rääm, "	7—13	8—10	5—10
Tursk, "	5—12	—	—
Lest, "	15—30	—	—

Kalakaubahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 19. VI 39 noteeriti järgmised elus- ja värsket kala kokkuostuhinnad: Angerjas, elus (kollane) 130 s kg. Koha, värsket ekspordikõlvuline alates 38 sm pk. 60 s

kg. Latikas alates 800 gr 18 s kg. Haug, elus sumpades väljaveoks 32 s kg. Haug, värsket ekspordikõlvuline 25 s kg. franko rannik.

VÄLSMÄÄ MAJANDUSTEATEID

SAKSA KALANDUS 1938. A. — GERMAN FISHERIES IN 1938.

Saksa oma kalatoodang 1938. a. osutus suuremaks kui aasta varem. 1937. a. oli Saksa kalatoodang 671 500 tn ja 1938. a. 718 285 tn., s. o. 7% suurem e. a.-st. Väärtusest jäi kalatoodang enam-vähem e. a. tasemele — 103,8 milj. RM. Lisaks omatoodangule pidi Saksa vedama sisse kalakaupu 220 700 tn. e. a. 214 600 tn. vastu. Sisseveetud kalakauba väärtust hinnati 45,8 milj. RM-le e. a. 45,0 milj. RM vastu. Saksa kalatarvitust peale kalajahuvabrikute tarbe hinnati Saksa statistikaameti andmeil 1938. a. 815 000 tn. e. a. 830 000 tn. vastu.

Saksa oma kalatoodangu osatähtsus maa varustamisel kalaga on viimasel ajal suurenenud märgatavalt. 1925. a. rahuldas omatoodang 39% sisemisest tarbest, 1937. a. — 74% ja 1938. a. — 77%.

Saksa kalanduses langeb peamine osatähtsus Põhja- ja Balti merele, kuna muude piügipaikade osatähtsus kalatoodangu saavutamiseks ei ole oluline.

Põhja- ja Balti mere toodangust oli toodang Põhjamerele 92% ja Balti merest ning selle lahtedest — 8%. Põhjamere toodangust oli heeringaid ja sprotte 208 100 tn, muid kalu 408 200 tn, karploomi 37 800 tn ja mereloomade toodang 7 700 tn. Balti mere toodangus oli värsket kala, mitmesugune, nende hulgas ka heeringad, 56 200 tn ja karploomi — 200 tn.

Nimetatud toodangus puudub see osa kalatoodangust, mis piitigil avamerelt on eksporditud otseselt välismaale; näit. 1938. a. eksporditi avamerel kalatoodangust 3 417 tn 370 800 RM väärtuses peamiselt Inglisse.

Saksa kalatoodangus rahvatoitluse seisukohalt on tähtsamad heeringad. Heeringaid piititi Põhjamerele 151 900 tn ehk 27,1% ja

Balti merest — 10 100 tn ehk 18,0%. Põhjamere toodangus osatähtsuse järjekorras võiks mainida turska (kabeljan) 112 400 tn ehk 20,0%, ahvenlasi (Rothbarsch) 71 100 tn ehk 12,7%, rohelist turska (nende hulgas ka Põhjamere kaljulõh) 60 500 tn ehk 10,8%, kiltturska (Schillfisch) 36 700 tn ehk 6,5% ja kammeljaid (Scholle) 2000 tn ehk 0,4%.

Balti mere toodangus omasid tähtsamat kohta tursad — 11 200 tn ehk 19,9%, teine koht oli heeringad, tinte 7 200 tn ehk 12,8%, lesti 3 900 tn ehk 6,9%, angerjaid 2 600 tn ehk 4,6%, kammeljaid 700 tn ehk 1,2% ja kilusid 600 tn ehk 1,1% kogutoodangust.

Sama heeringalaevastiku poolt maaletoodud heeringakogus oli (värsked ja soolatud heeringad) kaugemere-toodangust 149 900 tn, rannavete toodangust 11 100 tn, soolaheeringaid 55 600 tn ja kilu 800 tn, kokku 217 400 tn. e. a. 257 900 tn vastu. Heeringatarvitus endisis riigipiires (ühes kiludega) oli 112 100 tn soolatud ja 288 100 tn värsked heeringaid. Arvates värskelt maaletoodud heeringakogusest maalsoolatud heeringate kogus maha ja arvates juurde soolatud heeringate kogusele, oli tarvituseks jäänud soolatud heeringate kogus 129 500 tn ehk 1,9 kg. elaniku kohta. Aasta varem oli tarvituseks jäänud heeringakogus 158 800 tn ehk 2,3 kg elaniku kohta. Tarvituseks jäänud heeringakogusest oli Saksa omatoodang 1,1 kg elaniku kohta e. a. 1,6 kg vastu. Peale soolatud heeringate oli muude heeringate tarvitus 1938. a. 270 600 tn ehk 4,0 kg elaniku kohta, millest oli Saksa omatoodang 2,1 kg elaniku kohta. 1937. a. oli tarvituseks jäänud muude heeringate kogus 278 300 tn ehk 4,1 kg elaniku kohta, millest Saksa omatoodang oli 2,3 kg elaniku kohta.

LÄTI KIVIDE- JA MULDADETÖÖSTUS 1938. A.

LATVIAN STONE AND MINERAL INDUSTRY IN 1938.

1938. a. hõlmas Läti kivide- ja muldade-tööstus 223 ettevõtet 7321 töölisega (1937. a. 6407) ja läbikäiguga 29,1 milj. lat. (1937. a. 22,6 milj. lat.). Läti kivide- ja muldadetööstuses seisab esikohal telliskivi-tööstus, seda ettevõtete kui ka tööliste arvu poolest. 1938. a. teotses Lätis 93 telliskivi-vabrikut, milledes leidis tööd 2 899 töolist. Telliskivitehaste aastane läbikäik oli 5 952 000 latti. Tööliste arvu ja läbikäigu poolest järgnevad klaasivabrikud, arvult 7, milledes oli töölisi 1 552 ja millede läbikäik oli 5 878 000 lat. Klaasivabrikutega võrdse läbikäiguga oli 1938. a. portselanitööstus, millisel alal teotses 18 ettevõtet 1 088 töö-lisega. Läti 2 tsemendivabriku, milledes lei-dis tööd 485 töolist, läbikäik kujunes 1937. a. rekordseks — 7 212 000 lat. Samuti oli suur ka 25 lubjapõletamisahju aastane läbikäik — 1 260 000 lat. Nimetatud tööstusalal leidis 1938. a. tööd 371 töolist. 25 kiviraiumistöo-koja läbikäik oli 837 000 lat. ja töölisi kokku 254. Mitmesuguseid klaaskaupu val-mistas 27 ettevõtet 192 töölisega, kusjuures aastane läbikäik oli 659 000 lat. Läti katuse-kivivabrikus töötas 189 töolist ja läbikäik oli 2 051 000 lat. 8 betoonitööstust andis tööd 147 töölisele ja tööstuste üldläbikäik oli 532 000 lat. Kipsivabrikus töötas 69 ja

kriidivabrikus 39 töolist. Neist oli esimese läbikäik 446 000, teisel 173 000 lat.

Ehitustegevuse elavnemise tõttu tegi ehitusainetetööstus 1938. a. suuri edusamme. Tsemenditööstuse toodang tõusis 117 591 tn-lt 1937. a. 154 621 tn-le 1938. a. 1938. a. toodeti 147 053 tn portlandtsem. 6,2 milj. lati väärtuses ja 7568 tn romaantsementi 0,3 milj. lati väärtuses. Peale omatoodangu impordib Läti suures koguses tsementi ka vä-lismaalt, peamiselt Soomest, Rootsi ja väi-kesel määral ka Saksast ja Suur-Britist. Läti tsemenditarvitus 1938. a. oli üldse 17 394 tn, 1937. a. — 118 342 tn, 1936. a. — 90 251 tn ja 1935. a. — 69 814 tn. Seega on Läti tse-menditarvitus kasvanud võrreldes 1935. a. 60%. Läti tsemenditööstus on vaba välis-maise tooraine vajadusest.

Telliskivitehased tootsid 1938. a. kokku 118,1 milj. telliskivi 4 466 000 lat. väärtuses võrreldes 96,6 milj. kiviga 3,2 milj. lat. väärtuses m. a.; seega on ka siin too-dangu suurenemine tähelepanav. Klaasivab-rikute aknaklaasi toodang suurenes 835 000 m²-lt 1937. a. 880 000 m²-le 1938. a. Sellest eksporditi 258 000 m² 519 000 lat. väärtuses. Ka siin töötletakse enamikus kodumaist liiva. 1939. a. I veerandil ekspordis Läti klaasi ja klaaskaupa 360 tn 95 000 lar. ja kipsi 30 674 tn 297 000 lat. väärtuses.

INFORMATSIOONIOSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

7. juunil 1939. a.

AKTIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		
kuld: rahas ja kangides	40 889 040,89	
võlliraha	8 676 840,22	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 080 692,04	
3. Siserekalid: — <i>Home Bills:</i>		
kaubavekalid	10 187 055,07	
põllumajandusl.	1 860 742,70	
metsatööstusl.	22 883,72	12 070 681,49
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		
valitsusele	—	
teistele *)	13 384 059,63	
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	3 462 842,72	
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	37 065 282,23	
	116 629 439,12	

1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	1 276 038,89
3. Eritagavarakapitalid	4 122 865,94
4. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
a) pangatšhed liikvel	49 844 647,—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	12 038 429,24
pankade	13 627 577,27
teised	2 245 407,19
5. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	28 474 478,59
	116 629 439,12

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 63,75 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 786 447,62
Includes Ekr. 786 447,62 guaranteed by the Government.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SAKSA. Saksa mineraalõli sissevedu. — Mineral Oil Imports to Germany.

M. a. importis Saksa 4 956 750 tn mineraalõli võrreldes 4 312 957 tn-ga 1937. a. Seega suurenes 1938. a. import 643 793 tn ehk 14,9%. Mineraalõli sisseveoväärtus suurenes 230,0 milj. RM-ilt 1937. a. 267,4 milj. RM-le 1938. a., seega 16,1%.

Saksa mineraalõli sisseveokoostis 1938. a. (tn):

toorõli	777 840	gaasiõli	1 467 566
bensiin	1 857 162	määrdeõli	538 084
kergeõli	22 159	kütteõli	405 690

Kuid neis arvudes ei ilmne veel Saksa mineraalõlitarvitust, sest 1 896 166 tn ehk 38,3% kogu sisseveost imporditakse toorainena Saksa õlitöötlemistööstusele, millised tootlevad peamiselt määrdeõli, bensiini ja bituumenit. Töötletud saadusist eksporditi 1938. a. 194 958 tn 19,4 milj. RM. eest.

Saksa saab oma mineraalõli peagu kõigest õlitootmisrajoonest: L.-Ameerikast imporditi 1938. a. 2 363 845 tn ehk 47,4% üldsisseveost, P.- ja Kesk-Ameerikast 1 617 777 tn ehk 32,6%, Kagu-Euroopast 528 900 tn ehk 10,7% ja Loode-Aasiast 345 958 tn ehk 7,0%. Import L.-Ameerikast kasvab aasta-aastalt ja evib praegu suuremat osatähtsust. Saksa väliskaubandus-statistikast ei nähtu otseselt imporditud mineraalõli päritolumaana L.-Ameerika riike, kuid et Lääne-Indias, mis esineb 1 951 935 tn imporditud mineraalõli päritolumaana, töötletakse esijoonel venetsueela õli, tuleb Venetsueelat

hinnata Saksa peamiseks mineraalõliga varustajaks. Arvatud kaasa 280 841 tn, mida imporditi otseselt, ulatub Venetsueela mineraalõli-import 2 232 776 tn-le 85,0 milj. RM. väärtuses võrreldes 1 614 891 tn-ga 58,1 milj. RM. väärtuses 1937. a.

Järgnev tabel annab ülevaate mineraalõli sisseveost Saksa riikide järgi (tn):

	1938	1937	1937/38. a. toimu- nud muudatuse %
Venetsueela	2 232 776	1 614 891	+38,3
USA	1 183 396	1 000 755	+18,2
Rumeenia	450 311	532 334	-15,4
Mehhiko	434 381	352 958	+23,0
Iraan	188 094	148 205	+26,0
Hollandi-India	157 864	129 492	+21,0
Peruu	130 069	149 937	-13,3
NSVL	78 539	301 436	-73,9
Teised riigid	101 270	82 829	+22,3
K o k k u	4 956 750	4 312 957	+14,9

Suurimate õlitootvate riikide üldeksportidist Saksa langeb kaunis suur osa mineraalõli arvele. Nii oli Saksa 1938. a. mineraalõli impordi-osis üldsisseveos kaubavahetuses Venetsueclaga 99,2%, Mehhikoga 31,8%, Rumeeniaga 25,7%, Peruuga 22,0%, Iraaniga 21,1%, Ühendriigega 20,9%, Hollandi-Indiaga 10,5% ja NSVL-ga 10,1%.

Mineraalõli-osis Saksa üldimpordist oli 1938. a. 4,9% võrreldes 4,2%-ga 1937. a. Maailma rahvusvahelist õlikaubandust hinnatakse m. a. 85 milj. tn-le, millest langeb Saksale 6,5%.

POOLA. Poola püüdeid arendada ülemerekaubandust.

Polish Oversea Trade Developments.

Väliskaubandusnõukogu ja üksikud tööstus-kaubanduskodad püüavad tõsta poola kaupade turustamist ülemereriigis, milleks saadetakse kohtadele vastavad esindajad, kes selgitavad turustamistingimusi ja sõlmivad ka äritehinguid. Boliivias pidas hiljuti läbirääkimisi väliskaubandusnõukogu esindaja 500 000 zl. väärtuses lõhkeainete müügi üle. Varssavi tööstus-kaubanduskoda saatis esindaja Peruu sse ketramismasinat müügi-

võimaluste selgitamiseks ühele tekstiilvabrikule La Paz's. Samal esindajal õnnestus saada Peruust tellimus 8000 m purjeriidele, millest pool on juba saadetud teele. Praegu peetakse läbirääkimisi linnaste, humalate, viineeri, kummikaupade, saapapuhastamisainete, mitmesuguste toitainete, puutöötlemismasinat ja lõuendimüügi üle. Peruu turu sissetõtamisel kohatakse suuri raskusi, kuna puudub otseühendus Gdynia ja Callao sadama va-

hel ning ümberlaadimised teisis sadamais lähevad kalleiks. Varssavi tööstus-kaubanduskoja vahendusel on saadud Ühendriigest tellimusi jõulupuuetele, kärbsepabereile, kaelarätikuile jne. Jõulupuueteid ostavad Ühendriigid üksi juba 500 000 zl. väärtuses. Kompensatsioonitehinguna püütakse importida Tšiili tekstiilmasinaid villa vastu. Sa-

muti on käsil lokomotiivide, vineeri ja mitmesuguste lõngade turustamisvõimaluste selgitamine. Väliskaubandusnõukogu saadab lähemal ajal esindaja ka Mehhikosse, kus kavatakse luua Mehhiko pankade toetusel Poola-Mehhiko kaubanduskoda, millise ülesandeks jääks poola kaupade turustamise eest hoolitsemine Mehhikos.

LÄTI. Läti viljade seisund. — State of Young Crops in Latvia.

Väljavaated uueks lõikuseks Lätis on keskmised. Läti statistikabüroo annab viljadele järgmise hinnangu:

	Talirukis	Talinisu
Väga hea	4,00%	1,57%
Hea	58,92%	42,49%
Keskmine	34,74%	48,50%
Alla keskmist ja halb	3,00%	7,50%

Ristikheinast hinnatakse 44,7% heaks ja 36,7% keskmiseks.

Põllutöoministeeriumi viljabüroo teatab, et 1. VII 39 katkestatakse riiklik viljakokkust. Kokkustu hakatakse teostama uuesti k. a. sügisel pärast uut lõikust.

ROOTSI. Rootsi puuturg. — Swedish Timber Market.

Kommertskolleegiumi andmeil oli tähtsamaks arenguks puuturul apr. jooksul inglise loco-turu märgatav tendents paranemisele. Loomulikult seisab see ühenduses tagavara de püsiva vähenemisega ja ehitustegevuse tõusuga, ning asjaoluga, et importörid jõuavad järjest enam selgusele kauba juurdeveo vähenemise kohta tänava eksportmaist, milleks on mitmesuguseid põhjusi.

Hindade arenemine möödunud kuul oli tingitud NSVL-u heast kaubamüügist. Inglise turule müüdi andmete kohaselt umbes 235 000 std. Viimasel NSVL-u pakkumisel, kus tuli müügilie ca 30 000 std, maksti

7" III männilattide eest £ 15.2/6 cif ja saagimata 4" männiplankude eest £ 15.10/—. Mihuselt vastavad rootsi männilattid — Nederboteni kaubad (kaup Gävlest, Söderhamnist ja Sundsvallist) müüdi keskmiselt 10/— odavamalt.

Kuuseturg oli kuu kestel haruldaselt kindel ja kaupade müük Hollandisse jätkus.

Lõppkokkuvõttes lähenes saetud ja hõveldatud kauba eksport-müük Rootsist 500 000 std-le. Müük tõusis Prantsusse, Hollandisse, Belgiasse ja Taani, kuna Suur-Britannia ei jõudnud veel m. a. tasemeni.

LEEDU. Leedu tööstustoodang suurenenud.

Rise in Lithuanian Industrial Production.

Statistikabüroo andmeil suurenes Leedu tööstustoodang 1938. a. võrreldes 1937. a. 1938. a. oli 872 tööstusliku ettevõtte toodanguväärtus 271,2 milj. lit., 1937. a. 781

ettevõtte toodanguväärtus — 240,4 milj. lit. Siinjuures on arvestatud ettevõtteid üle 5 töölisega. Tööstustoodangu suurenemine on seega ca 13%.

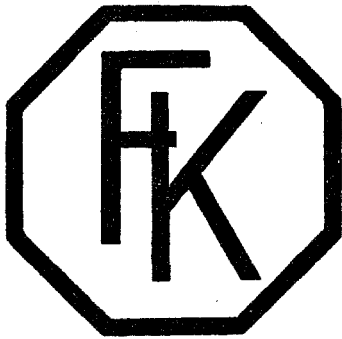
ITAALIA. Itaalia tselluloositoodang kiirelt suurenenud.

Increase in Italian Cellulose Production.

Tselluloositootmine Itaalias tegi suuri edusamme. 1934. a. kuni 1938. a. suurenes toodang 8 200 tn-lt 40 600 tn-le. Välismaisest toormaterjalist toodetakse 15 000 tn.

1939. a. I veerandil oli tselluloositoodang 12 500 tn m. a. 10 700 tn vastu, suurenemine seega 16,5%.

A/S

Franz Krull'i

vastutus tagab tehase
toodete häädust!

*Peakontor ja ladu Kopli tänav nr. 68, Tallinn.
Müügiosakond Narva tänav nr. 19, Tartu.*

Sidol parim
puhastusaine
metallile ja klaasile

Ühiselu

trükikoja

JUHTLAUSEKS ON

HEA TÖÖ, TÄPNE JA KIIRE
TELLIMISTE TÄITMINE,
MÕÖDUKAD HINNAD

SELLEPÄRAST AKTSIASELTS
„ÜHISELU“ TRÜKIKODA ONGI
SEE ASUTIS, MIDA TEIE VAJATE
OMATRÜKITÖÖDE TÄITMISEKS

TELLIMISTE VASTUVÕTMINE
TRÜKIKOJA KONTORIS
PIKK TÄN. 42, TALLINNAS
TELEFONILISED TELLIMISED
T E L E F O N 4 4 2 - 0 4